

صورتجلسه کمیسیون خدمات فنی، مهندسی و عمران
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۴

تاریخ برگزاری: ۱۳۹۹/۰۴/۰۲

شماره جلسه: ۲

رئیس جلسه: آقای خندان دل دبیر جلسه: آقای شعاع حسینی ساعت شروع ۰۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

دستور کار جلسه:

✓ بررسی وضعیت صادرات خدمات فنی مهندسی در سازمان توسعه تجارت

دومین جلسه کمیسیون خدمات فنی، مهندسی و عمران اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی در سال ۱۳۹۹ با حضور اعضای محترم کمیسیون در محل ساختمان مرکزی اتاق بازرگانی مشهد برگزار شد.

✓ آقای خندان دل، رئیس کمیسیون خدمات فنی، مهندسی و عمران:

- حوزه خدمات فنی و مهندسی بیش از سایر بخش ها، به واسطه بحران ناشی از شیوع کرونا، آسیب و خسران متحمل شده و بازار خدمات این بخش به چالش دچار آمده است. نگرانی بخشی از فعالان این عرصه، از دست رفتن بازارهای صادراتی می باشد.
- سرمایه انسانی و بنگاهی دو عامل تاثیرپذیر از کرونا هستند و باید گفت اگر از شرکت های پیمانکار به درستی پشتیبانی نکنیم، اشتغال و سرمایه انسانی تخصصی دچار آسیب می شود.
- متأسفانه ما در کشورمان پایه های آماری و اطلاعاتی قابل اتکایی نداریم و به همین دلیل نمی توانیم اطلاعات مان را به روزرسانی کرده و براساس آن تصمیم گیری کنیم. چنان که ما از سال ۹۰ پیش بینی می کردیم که صادرات خدمات فنی و مهندسی را به ۲۰ میلیارد دلار برسانیم و این رقم هیچ گاه محقق نشد و در خوشبینانه ترین حالت به ۵ میلیارد دلار رسید.
- پس از سال ۹۰ با روند نزولی در صدور خدمات فنی و مهندسی رو به رو هستیم که این وضعیت نشان دهنده آن است که ما در حوزه داخلی با مشکلاتی مواجه هستیم و در حوزه صادرات نیز نتوانستیم توفیقی حاصل کنیم.
- طی سال های گذشته حجم صدور خدمات فنی و مهندسی ما کاهش یافته است اما تعداد کسانی که نسبت به این مهم اقدام کرده اند تقریباً بیش از ۲ برابر رشد داشته که از دو جنبه باید به این مهم نگریست. نکته مثبت آن است که افراد بیشتری به حوزه خدمات فنی و مهندسی ورود داشته اند اما نکته دوم آن است که شاید افراد بدون تخصص به این حوزه ورود پیدا کرده اند، کما این که آمارها حاکی از آن است که حدود ۷۰ درصد از کسانی که طی سال های گذشته اقدام به صدور خدمات فنی و مهندسی کرده اند برای نخستین بار بوده که به این حوزه ورود یافته اند که این موضوع چالش هایی بسیار جدی را برای این بخش و ظرفیت های آن در پی خواهد داشت.
- حوزه خدمات فنی و مهندسی دارای ظرفیت های کوتاه مدت نیست و حداقل میانگین دوره صدور خدمات را می توان ۵ سال در نظر گرفت. با این اوصاف، این بخش به حمایت های جدی نیازمند است.
- در حال حاضر افغانستان به عنوان کشور هدف ما در صدور خدمات فنی و مهندسی محسوب می شود که بایستی بسیار جدی به این حوزه ورود پیدا کنیم. قرابت فرهنگی و زبانی دو کشور باعث شده تا زمینه تعاملات اقتصادی برای بخش های مختلف فراهم باشد.

صور تجلسه کمیسیون خدمات فنی، مهندسی و عمران
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۴

تاریخ برگزاری: ۱۳۹۹/۰۴/۰۲

شماره جلسه: ۲

رئیس جلسه: آقای خندان دل دبیر جلسه: آقای شعاع حسینی ساعت شروع ۰۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

- در سال گذشته میانگین هر تن کالای وارداتی ما در این بخش حدود هزار و ۲۰۰ دلار و میانگین هر تن کالای صادراتی ما کمتر از ۴۰۰ دلار ارزش داشته است که این مسئله حاکی از تراز منفی بسیار جدی و تاسف آور است. لذا اگر صادرات را به سمت صدور خدمات فنی و مهندسی سوق دهیم، میزان سودآوری و ارزآوری برای کشور تقریباً ۴ برابر خواهد شد که این مهم نیازمند توجه و عزم جدی مسئولان و دست اندرکاران امر است.
- در رابطه با بحث پسماندهای بیمارستانی و صنعتی باید گفت اگر ما در حوزه پسماندهای بیمارستانی و صنعتی دچار غفلت شویم، آسیب های آن نه تنها دامنگیر ما بلکه گریبانگیر آیندگان نیز خواهد شد. در حال حاضر امحاء و از بین رفتن پسماندهای بهداشتی و صنعتی توسط دو سایت در کشور انجام می گیرد، البته در واقع سه سایت در کشور وجود دارد که یکی از آن ها تعطیل بوده، دیگری کم و بیش فعال است و تنها مورد سوم با تمام ظرفیت خود به فعالیت مشغول است
- پسماندهای صنعتی و بیمارستانی امروز با هزینه بخش خصوصی به دو سایت که یکی در اصفهان و دیگری در بوشهر واقع هستند منتقل می شود و در آن جا امحاء شده و از بین می روند.

✓ محمدعلی امیرفخریان، رئیس اداره بازرگانی خارجی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان

- کشور ما در بحث ساخت و ساز با ۱.۶ درصد جزو ده کشور صادرکننده خدمات فنی و مهندسی هستیم. با این حال با توجه به اعمال تحریم های جدید محدودیت ها برای صدور خدمات فنی و مهندسی افزایش یافته که با شیوع کرونا و بسته شدن مرزها، این شرایط دشوار تشدید شده است.
- بازار هدف صادراتی ما در حال حاضر بر کشور افغانستان متمرکز است و از آنجا که این کشور مرزهای خود را بر روی ما نبسته است ما می توانیم فعالیت مان را در این کشور توسعه دهیم.
- ضرورت تشکیل کمیته خدمات فنی و مهندسی بیش از پیش احساس می شود، لذا کمیسیون خدمات فنی و مهندسی و اتحادیه باید بررسی های لازم را در این حوزه انجام دهند تا این مهم محقق شود، چرا که این کمیته می تواند علاوه بر کارشناسی امور و ارائه پیشنهادات اجرایی و عملیاتی، بستر تفویض اختیارات کارگروه ماده ۱۹ را برای استان فراهم آورد که این مهم می تواند سهولت بیشتری را در اقدامات فعالان حوزه خدمات فنی و مهندسی به وجود بیاورد.
- متأسفانه به دلیل فقدان بانک اطلاعاتی از حجم صادرات و صادرکنندگان اصلی در این بخش اطلاعی نداریم، باید گفت، پیشنهادات ما برای کارگروه ماده ۱۹ می تواند حول دو محور ضمانت نامه ها و تمدید تسهیلات باشد.

✓ حمید بابازاده، رئیس اتحادیه صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی خراسان رضوی

- مشکلاتی که فعالان حوزه خدمات فنی و مهندسی با آن مواجه هستند، مسائلی است که به خارج از مرزهای کشور مربوط می شود، چنان که گاهی برخی از شرکت ها قراردادهایی را منعقد می کنند که مدیریت صحیحی ندارند. حال اگر آگاهی و بینش ما نسبت به کشورهای هدف مان جامع و کامل باشد، شاهد این تبعات نخواهیم بود.
- آنچه که مسلم است امکان لابی گری برای ورود به مناقصات کشورهای جهان سوم بسیار زیاد است.

صور تجلسه کمیسیون خدمات فنی، مهندسی و عمران
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۴
تاریخ برگزاری: ۱۳۹۹/۰۴/۰۲
شماره جلسه: ۲

رئیس جلسه: آقای خندان دل دبیر جلسه: آقای شعاع حسینی ساعت شروع ۰۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

- اگر مقرر است اختیاراتی را از سازمان توسعه تجارت دریافت کنیم، در وهله نخست باید ساختار بسیار قوی را در استان ایجاد نماییم. در واقع یک اتحادیه، کمیسیون و کمیته به تنهایی نمی توانند بار بسیاری از مسائل را به دوش بکشند، زمانی که کمیته راهبردی و کمیته پایش پیشنهاد شد و در گام نخست مصوب گردید، بایستی هم افزایی لازم نیز در این رابطه به وجود آید، تصویب تشکیل کمیته راهبردی یکی از راهکارهایی است که در استان می تواند موجب شکوفایی شود،
- سال گذشته آیین نامه دولت برای حمایت از صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی با ویرایش های جدیدی ابلاغ شد و این مسئله باعث سهولت فعالیت در این حوزه شد.

✓ **مریم ظریف پور، مدیر امور پژوهشی مرکز خدمات علمی و صنعتی خراسان رضوی**

- باتوجه به اینکه ایجاد زیرساخت می تواند بیشتر از تسهیلگری برای فعالیت قوی تر فعالان حوزه خدمات فنی و مهندسی موثر واقع شود، باید گفت عدم وجود هماهنگی ارگان های ذی ربط متاسفانه چالش هایی را برای فعالان این حوزه به وجود آورده است، در جایی که رشد اقتصادی و تحقق سیاستگذاری کلان اولویت نیست، تداوم فعالیت ها بسیار دشوار خواهد شد.
- در بحث مطالعاتی و مشاوره ای بسیار آسان تر می توانیم به کشورهای هدف ورود پیدا کنیم اما متاسفانه عدم هماهنگی ارگان ها باعث شده است تا در بحث اجرا نتایج خوبی حاصل نکنیم. به نظر می رسد رایزنی با مشاوران اقتصادی در کنسول گری ها می تواند تا حدودی این مسائل را رفع کند.

✓ **حسین انتظار یزدی، کارشناس وزارت امور خارجه**

- کنسول گری های جمهوری اسلامی ایران مسائل و چالش های موجود در حوزه صدور خدمات فنی و مهندسی را همواره پیگیر بوده است. همچنین آمادگی داریم تا در دوران پسا کرونا فعالیت های دیپلماتیک را گسترش داده و به دنبال رفع موانع موجود باشیم، چنان که یکی از برنامه هایی که نمایندگی وزارت امور خارجه در دستور کار دارد، دعوت از آقای انصاری معاونت دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه است تا با فعالان این حوزه به گفت و گو و مذاکره بنشینند، همچنین سفرای ما در کشورهای منطقه بایستی بیشتر به مشهد رفت و آمد کنند و جلسات بیشتری برگزار شود تا چالش ها و مشکلات احصاء و شناسایی شوند و مواردی که دستگاه دیپلماسی می تواند در آن ها نقش آفرین باشد، تبیین شوند.

✓ **محمد قاسمی، مدیرعامل شرکت تجارت سازان سازمان همیاری شهرداری ها**

- براساس مصوبه کارگروه پسماند استان، تمامی دستگاه های حاکمیتی خراسان رضوی موظف شده اند که در این کمیسیون به موضوعات زیست محیطی و پسماند رسیدگی کنند. اعضای این کمیسیون متشکل از اداره کل محیط زیست، سازمان صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی، نظام پزشکی و دستگاه های خدمات رسان استان و است.
- برای احداث شهرک پسماند، ابتدا مکان یابی صورت گرفت و مناطقی در میامی، معصوم آباد و در شهرستان های تربت حیدریه و نیشابور مورد بررسی قرار گرفت، نهایتا مجبور شدیم تا منطقه ای را میان فیض آباد و بجستان انتخاب کنیم که خوشبختانه این

صورتجلسه کمیسیون خدمات فنی، مهندسی و عمران
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۴

تاریخ برگزاری: ۱۳۹۹/۰۴/۰۲

شماره جلسه: ۲

رئیس جلسه: آقای خندان دل دبیر جلسه: آقای شعاع حسینی ساعت شروع ۰۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

منطقه به لحاظ زیرساختی دارای موقعیت بهتری است. منطقه مذکور به عنوان شهرک خصوصی پسماند استان انتخاب شد. درخواست اولیه به تهران ارسال شد اما متأسفانه این موضوع ۴ الی ۵ ماه به تأخیر افتاد و وزارت کشور این مسئله را مسکوت گذاشت تا اینکه مساحت این منطقه به ۹۰ هکتار تبدیل شد و موضوع با هماهنگی محیط زیست در کارگروه استان مطرح و مصوب گردید و پیگیری این موضوع به معاونت استانداری خراسان محول شد.

- اگر این شهرک پسماند، در شرق کشور ایجاد شود استان های خراسان رضوی، جنوبی، سیستان و بلوچستان و ... را تحت پوشش قرار خواهیم داد.

- اولویت ما پسماندهای صنعتی و بیمارستانی است، صنایع و بیمارستان ها در استان ما و استان های همجوار پسماندهای خودشان را به قم، اصفهان و بوشهر ارسال و آن جا امحاء می کنند که هزینه حمل و نقل و امحاء آن بسیار است. حال اگر بتوان این شهرک را در استان ایجاد کرد اتفاق خوبی برای این خطه رقم خواهد خورد. در حال حاضر سرمایه گذارانی برای این مهم انتخاب شده اند اما علاقه مند هستیم تا کمیسیون خدمات فنی و مهندسی استان به این موضوع وارد شود و از اعضای کمیسیون دعوت می کنیم تا به عنوان کنسرسیومی به این مجموعه ورود کنند تا بتوانیم از تخصص های آن ها در احداث این شهرک استفاده کنیم.

✓ محمد جعفر عین القضاة، مدیرعامل مصالح صنعت شرق و عضو انجمن شرکت های خدمات فنی و مهندسی

- تقریباً ۹ ماه قبل مصوبه ای در رابطه با جمع آوری اطلاعات واحدهای خدمات فنی و مهندسی داشتیم که متأسفانه با گذشت این مدت، هنوز شاهد همیاری اتاق بازرگانی برای این پروژه نیستیم. طبق آن مصوبه، انجمن خدمات فنی و مهندسی مقرر شد که اجرای این مصوبه را عهده دار شوند حال اگر راهکاری در این رابطه وجود دارد باید برای اعمال فشار بر انجمن و پیشبرد هدف مدنظر قرار گیرد تا حجم صادرات و فعالان این حوزه مشخص شود.

مصوبات جلسه:

۱. هماهنگی در جهت شرکت و اطلاع رسانی های مناقصات در کشور افغانستان

حاضرین جلسه:

آقایان:

خانمها:

غایبین:

آقایان:

خانم: